

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126
Inseratni: Knafljeva: Ljubljana, Selem-
burgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.
Podružnice: Maribor: Gosposka ulica
št. 11 — Telefon št. 2455
Celje: Kocenova ul. št. 2
Telefon št. 190
Računi pri pošti: Ljubljana: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga št. 78.180,
Wien št. 105.241

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za izposojeno Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5, Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11, Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Rim in Berlin

Herman Göring je vsekakor danes ena vodilnih osebnosti v Nemčiji, saj ima funkcije, ki pomenijo v državni politiki dejansko namestništvo samega Hitlerja. Ako se je tedaj on napotil v Italijo, je kar na prvi pogled razumljivo, da tu ne gre za zasebne stvari, da si se izredno mnogo naglašja privatni značaj potovanja.

Göringovo potovanje pada v dobo, ki se odlikuje po kopičenju konfliktnih snovi v Evropi. V taki atmosferi pomenja Göringov poset v Rimu vsekakor jako pomemben dogodek, čeprav seveda ne more nikogar presenetiti, odkar je svet čul objavo politične osi Berlin-Rim. Ugibanja se krečejo sedaj le okrog vprašanja, kakšni konkretni nagibi so bili merodajni za to pot. Nič ne pretiravamo, ako pripomnimo, da se je evropska politična javnost pripravila ob Göringovem potovanju bolj na neugodno nego na ugodne perspektive. Ako se »dinamični velesili« razgovarjata med seboj, je pričakovati, da pride iz tega nekaj dinamičnega, vsaj za Evropo, ki si vendar želi najbolj miru in zadovoljivega vztrajanja na dosedanjih tirih, v obstoječem stanju.

Dinamična vsebina se pripisuje Göringovemu potovanju tem bolj, ker se že sedaj podčrtava tak njegov značaj za napovednik, da pojde predstavitev hitlerjevske Nemčije tudi še dalje, in sicer v Španijo, v goste h generalu Francu. Resnica je, da o tem dosedaj še ni znanega nič avtentičnega, pa je sprito čisto mogoče, da se potovalni program izvede drugače ali pa da taka namera sploh ni obstojala. Toda nedvomno je značilno že samo dejstvo, da so se sploh pojavile slične napovedi, ki nikakor ne morejo vplivati pomirjevalno. V dobi, ko se zapadne demokratične sile toliko trudijo v zvezi s svojimi miroljubnimi zavezniki, da bi omejele špansko konfliktno zono in kljub skoro nepremagljivim oviram dovedle do zmage načelo nevtiralnosti ter nevmešavanja, v taki dobi bi pač Göringov poset v Burgozo ali Salamanci pomenil zelo kočljivo epizodo z vidika bodoče pomirjevalne akcije. Značilen je oni pariški glas, ki je pripomnil, naj se Schacht ne odpravlja v Pariz, ako bo Göring pot dovedla zares prav do Burgoze.

No, ta čas pa je Schachtov poset v Parizu že odpuvedan. Schachtovo potovanje v Pariz se je tolmačilo s francosko-nemškimi pogajanjmi za trgovinski sporazum, za gospodarsko sodelovanje med obema državama, sodelovanje, ki je brez dvoma Nemčiji bolj potrebno nego Franciji. Toda tudi na poskus gospodarskega sporazuma med obema državama je treba gledati bolj s političnega nego z gospodarskega vidika, zakaj v tem je njegovo težišče, pomen uspeha, pa seveda tudi neuspeha. Dejstvo, da se je odpuvedal Schachtov poset v Parizu, priča na zgovoren način, ki pripušča komaj kaj prida dvoma, da se razmerje med Parizom in Berlinom še ni prepričevalno izboljšalo in odločilno popravilo. Pred to kuliso dobi seveda Göringovo potovanje še bolj podčrtan pomen.

Nedvomno pa imajo prav oni, ki odločno zanikajo, da bi bilo povoda za resno vznemirjenje. Ogromno se je razmotrivalo o razmerju med Nemčijo in Italijo, vsakovrstne razlage in prognoze se so postavljale. Kakorkoli panalizirano stvar, vedno znova se po kaže, da imajo najbolj prav tisti, katerih tolmačenje ne zapada pesimizmu. Italijansko-nemško prijateljstvo ima svojo poglavitno vrednost za obe državi ravno v tem, da se dinamiki njih obeh med seboj podpirata. Izven dvoma je dejstvo, da je nemško stališče bistveno olajšalo Italiji zmage in ogromni uspeh v abesinski zadevi. Tega se zavedajo tako v Berlinu kakor v Rimu. Zato sta si obe vladi v svesti vrednosti sodelovanja tudi za bodoče. Berlin je sedaj na potu, da si pripravi situacijo, v kateri bi mogel iz obilnih konfliktnih možnosti izveliti one konsekvence, ki jih potrebuje za doseg posebnih ciljev. Pri tem mu more biti prijateljstvo z Italijo v ogromno oporo, saj pomeni ono ozadje, ki je potrebno, da se vzporedni primeren pritisk, potreben v diplomatskih bitkah. Recipročno računajo v Rimu, da bo v bližnji bodočnosti še obilo situacij, v katerih bo jako koristno imeti za hrbtom nekoga, ki zna dobro sekundirati. Čim dalje bolj se kaže, da je tako tolmačenje znamenite osi od Berlina do Rima najtočnejše. Kolikor večja bo dinamika dinamičnih velesil toliko večji in uspešnejši bo učinek, toliko verjetnejši so uspehi.

Kolonije? Nedvomno v Nemčiji prav resno računajo z njimi in z možnostjo, da je sedaj redka prilika, ko se da doseči nekaj konkretnega. Ni neverjetno, da je tudi Göringova pot posvečena temu cilju. Seveda pa je poleg tega še obilo prilike za medsebojno podporo med Berlinom in Parizom: španske afe- re nudijslejo slej ko prej za to jako dobrodošel vzvod. S tako močnimi aduti v roki se dajo dosežati kar lepi uspehi.

V prirodi medsebojnega razmerja med Rimom in Berlinom pa leži verjet-

GOERING JE PRISPEL V RIM

Bil je sprejet zelo slovesno in sta ga prišla osebno pozdravit tudi Mussolini in grof Ciano

Uradni komunike

O prvem sestanku generala Göringa s predsednikom vlade Mussolinijem je izšlo naslednje uradno poročilo:

Duce je sprejel danes ob 12.30 v Beneški palači generala Göringa, ki se je z njim prisrčno razgovarjal. Sestanek je trajal eno uro.

„Tribuna“ o pomenu poseta

Rimska „Tribuna“ piše, da je Göringov prihod v trenutku, ko stopa špansko vprašanje v odločilno fazo, izrednega političnega pomena. Stališče Italije in Nemčije je jasno. Obe hočeta sodelovati, da se ohrani status quo na Iberskem polotoku. Poskus Francije in Rusije, da obkolita Nemčijo agresivnih namer v Španiji in španskem Maroku, Italijo pa na Balearskih otokih, se ni posrečilo. Državljanska vojna v Španiji vedno bolj jasno kaže, da so na delu sile, ki bi hotele radikalno spremeniti mednarodni položaj. Ustanovitev sovjetske države v Španiji bi pomenila ob enem boljše vezanje Francije, ker bi se v tem primeru vpliv Rusije v Franciji in vsej zapadni Evropi silno okreplil. S tem bi bil ves mednarodni položaj postavljen na glavo. Nemčija in Italija imata skupen interes, da to preprečita. Ta solidarnost ne počiva samo na skupnem svetovnem nazoru, marveč je to solidarnost dveh narodov, ki se zavedata svoje dolžnosti napram sebi in napram evropski civilizaciji ter se samo čulita, da se te dolžnosti ne zavedajo tisti, ki so najbolj ogroženi.

Prvi razgovor z Mussolinijem

Danes dopoldne je Göring najprej položil venec na grob neznanega junaka, nato pa se je poklonil še na pokopališču fašističnih borcev, nakar ga je italijanski kralj sprejel v posebni avdiciji. Ob 11.30 se je Göring podal v Beneško palačo, kjer se je sestal z Mussolinijem. Razgovor je trajal nad eno uro. Göringova soproga je bila med tem v avdiciji pri italijanski kraljici. Popoldne si je Göring oedelal znamenito širino Rima, zvečer pa je Mussolini njemu na čast priredil v Beneški palači slavnosten banket.

Pravo ozadje obiske

Nemčija se boji, da ji ne bi italijansko-angleški džentl-menski sporazum za vedno zaprl „sredozemskih vrat“

Rim, 14. januarja. b. Prihod pruskega ministrskega predsednika generala Göringa v Rim zbuja — v zvezi s programom njegovega rimskega bivanja — čimdalje večjo pozornost tukajšnjih diplomatskih krogov, katerim je dobro znano, da spada nemški »gospodarski diktator« ne samo med najintimnejše Hitlerjeve zaupnike, temveč da velja obenem za največjega zagovornika italofilske orientacije nemške zunanje politike. Zaradi tega je povsem razumljivo, ako smatrajo generala Göringa v Rimu za »persono grato« in mu izkazujejo najvišje časti ter kažejo vsestransko naklonjenost.

Čisto določena

politična mislija
V diplomatskih krogih so slej ko prej prepričani, da general Göring ni prišel v Italijo samo kot privatna oseba, ki sicer ne prikriva svojih italofilskih simpatij, temveč je prvi vrsti kot politik s čisto določeno politično mislijo, ki je prav gotovo v neposredni zvezi z novim razmerjem sil v Sredozemlju. Ob podpisu italijansko-angleškega »gentlemen's agreement« se je tudi v rimskih krogih mnogo govorilo o možnosti vzpostavitve nekakšne »streske fronte«. Pred dvema dnevnoma je celo vatikanski organ »Osservatore Romano« znova ogrel to kombinacijo, ko je zapisal, da utegne čez čas italijansko-angleški sporazum speljati evropsko politiko, če ne že direktno na pot v Streso, »pa vsaj na pota, ki grede iz Strese«, kar bi seveda nujno dovedlo do zrahljanja sedanjih vezí na črti Berlin-Rim, ki bi izgubila pomen »novega osi« evropske politike, kakor jo je označil v svojem milanskem govoru Mussolini dne 1. novembra lanskega leta.

Take nenadne preorientacije italijanske in evropske politike pa bi Nemčija v svojem današnjem položaju ne prenesla zlahka, ker bi izgubila s tem najpomembnejšo oporo za svoje revindikacije. Zato diktira Nemčiji že njen sedanjí mednarodni položaj, da se general Göring kot »persona grata« italijanske vlade na liou mesta informira o pravih italijanskih namerah.

Nemčija in italijanska sredozemska politika

Pri presoji Göringove rimske misli, se ne sme prezreti, da sta v razpletu italijansko-abesinske vojne Italija in Nemčija podpisali lansko leto poseben letalski

sporazum, ki je bil namenjen vzpostavitvi medsebojnega podpiranja vsebinsko in časovno omejeno. So neka področja, v katerih sta obe velesili občutljivi tudi med seboj. Vsa Evropa ve, kje so ta področja, pa tudi to, da so z njimi zvezane jako kočljive možnosti. Vzemimo, da bi ena od dinamičnih velesil dosegla, v vojni ali kako podobno, jako veliko ojačitev; v nekaterih primerih je izven dvoma, da bi to partnerju ne bilo simpatično. Nasprotno, celo jako neljubo bi mu utegnilo biti. V tem preudarku leži takorekto garancija, da položaj v Evropi ni tako opasen, kakor je včasih videti, pa da ima potovanje, kakor je sedanje Göringovo, svoj poglavitni smoter drugje, nego je videti na zunaj. V naznačenem spoznanju je hkrati najbolj pomirljivo zagotovilo za bodočnost.

konvencijo, v kateri je Italija odstopila tretjemu rajhu strateško izredno važno letalsko bazo na enem izmed dodekaneskih otokov. Italija je imela tedaj ves interes, da ima Nemčijo na svoji strani in je zaradi tega vodila napram njej v Sredozemlju politiko »takozvanih« odprtih vrat. Nemčija je v tej italijanski politiki sproti iskala novih jamstev za nekakšen »most« v kolonije. Italijansko-angleški »gentlemen's agreement«, ki lahko pomeni likvidacijo italijansko-angleškega antagonizma, zaradi katerega se je Italija v preteklem letu v tolikšni meri naslanjala na Nemčijo, postavlja sedaj Berlin pred vprašanje, ali ne bodo mar odleži »sredozemska vrata« za Nemčijo zaprta. Zato se splošno smatra, da je Göringova glavna naloga doseči nove osnove za zopetno italijansko-nemško sodelovanje v sredozemskem bazenu. To sodelovanje je Nemčiji prav danes, ko je z novim poudarkom postavila svoje kolonialne zahteve, nujno potrebno, ker tvega sicer, da doživi v svoji kolonialni politiki popoln poraz.

Tako presojajo položaj v rimskih diplomatskih krogih.

jugoslovensko-madžarski odnošaji na dnevnem redu

Zeneva, 14. januarja. b. »Neue Zürcher Zeitung« objavlja posebno poročilo svojega rimskega dopisnika o pomenu Göringovega obiska v Rimu in prihaja da podlagi podrobne analize italijanske in nemške politike v srednji Evropi do zaključka, da utegne biti Göringov obisk v neposredni zvezi tudi z novim srednjeevropskim položajem, kjer se težnja Nemčije in Italije po zbliznanju z nekaterimi državami Male antante ne da več prikriti. Osnovni problem, ki se v tej zvezi postavlja, je ureditev jugoslovensko-madžarskih odnošajev, ki so se v zadnjem času zelo zboljšali na istočasno berlinsko in rimsko pobudo v Budimpešti, tako da je računati v kratkem s pozitivno ureditvijo tega osrednjega podnavskega problema.

Španski problem v ospredju

London, 14. januarja. b. »Rimski« dopisnik oficioznih »Times« poroča svojemu listu med drugim: Obisk generala Göringa v Rimu ima zelo velik politični pomen in ne predstavlja samo demonstracije proti znanim govoricam o krhanju italijansko-nemškega sodelovanja po sklenitvi italijansko-angleškega sporazuma o Sredozemlju. Prav gotovo je, da bodo Göring in italijanski državniški porabili to priliko za podrobne razgovore o vseh problemih, ki zanimajo trenutno Italijo in Nemčijo, pri čemer bo vprašanje Španije — v zvezi z angleško pobudo o pošiljanju prostovoljcev — nedvomno v ospredju vseh rimskih razgovorov. V ostalem ni izključeno, da predstavlja Göringov obisk italijansko-nemški manever, ki naj zbudi v Franciji občutek njene izoliranosti. Ako bi bil ta cilj dosežen, potem bi po italijanski in nemški zamisli rešitev španskega problema ne bila več nobena težkoča. Uradno se ne potrjujejo vesti, da bi italijanski zunanji minister Ciano v kratkem posetil London. V dobro informiranih krogih pa menijo, da bi po izmenjavi italijanskih in angleških zagotovil glede Sredozemlja tak obisk nikogar ne presenetil in je zato

vendarle mogoče računati z njegovo možnostjo.

Francoski tisk o rimskih razgovorih

Pariz, 14. januarja. o v zvezi z obiskom generala Göringa v Rimu poroča »Populaire«, da gre za določitev skupne strategije taktike pri pogajanjih o španskem vprašanju. »Jour« poudarja, da sta se Mussolini in Göring danes razgovarjala tudi še o drugih vprašanjih, ki niso v zve-

Francija še vedno vsem ponuja roko sprave

Herriotov govor v poslanski zbornici o francoski miroljubnosti

Pariz, 14. januarja. A.A. Danes je poslanska zbornica otvorila svoje redno zasedanje. Predsednik zbornice Edouard Herriot je najprej opisal obsežno delo, ki ga je poslanska zbornica izvršila v preteklem zasedanju. Danes je poudaril Herriot, se v okviru republike, ki je zadosti močna, da nihče ne more dvigniti nanjo roke, izdeluje nov statut. Poleg pravice do lastnine se uvaža pravica dela. Če postanejo postopki arbitraže in sprave običaj, k čemur ma vsakdo dolžnost pripomniti, smemo upati, da bomo dosegli socialni mir, ki ga sila ne more ustvariti in ki si ga moremo predstavljati samo v pravici: takšna politika pa zahteva neomejeno spoštovanje in izvrševanje zakona na vseh straneh ter zvestobo pogodbam in dani besedi.

Proti obrekovanjem, ki se neprestano pojavljajo proti Franciji, postavlja Francija svojo čisto vest. Ponudila je in še ponuja roko sprave svojim nasprotnikom, ker hoče pripomniti k miru. Francija je vedno upala v Društvo narodov in upa tudi sedaj kljub raznim razočaranjem ter je pripravljena delati, da se ta ustanova izpolni. Francija ve, da bo nadaljnje tekmovalanje v oboroževanju dovedlo narode na rob propada in jih izpostavilo stiskam, ki lahko postanejo usodne. Francija ne bo graditi svojega blagostanja na hedi kateregakoli naroda. V vsakem trenutku se drži sporazuma in spoštuje notranje razmere drugih držav prav tako, kakor misli braniti svoje. Francija ne bo nikoli prenehala delati, da se odstrani nesoglasja, ki so ponekod hujska kakor interesni spori sami.

Ob sklepu svojega govora je predsednik Herriot poudaril, da je francoski narod enoten in da obstoja za Francoze, kadar gre za domovino, samo Francija.

Desbonsov predlog odklonjen

Zakonodajni odbor poslanske zbornice je razpravljal dav: o predlogu desbonškega poslance Desbonsa za preprečenje pošiljanja francoskih prostovoljcev v Španijo. Pred pričetkom debate je socialistič-

ni poslanec Le Trocquer zahteval predhodno pojasnilo, pri čemer so ga podpirali zastopniki ostalih strank ljudske fronte. V imenu centruma je poslanec in bivši minister Malharne predlagal enostavno odločitev debate. Po daljši razpravi je odbor s 15 glasovi proti 7 pristal na predhodno pojasnilo ter je utemeljil svojo odločitev s tem, da je vprašanje, ki se je naložilo s predlogom poslance Desbonsa, trenutno v razpravi mednarodne politike in da se z njim že bavi. Zastopniki večine so izrazili, da se s sprejetjem zakonskega načrta, ki izhaja iz sredine zbornice, ne sme omejití svobode vlade, zlasti, ker mora vlada v sedanjih težkih pogajanjih imeti možnost, da prilagodi zakonski načrt stanju pogajanj. Poleg tega so poslanci večine poudarjali, da je poslanec Desbons predložil svoj predlog izključno s podporo opozicijskih strank, kar kaže na namen, da hoče to vprašanje pretvoriti v predmet notranjepolitične borbe.

Danes debata o novačenju za Španijo

Na konferenci predsednikov poslanskih klubov in poslanskih odborov so sklenili predlagati v poslanski zbornici, naj se jutri popoldne začne debata o vladnem zakonskem načrtu o prepovedi novačenja za Španijo, ki so ga popoldne proučili poslanski odbori za civilno in kazensko pravo in za zunanje zadeve. Vse kaže, da bo vladno besedilo soglasno sprejeto. Prihodnji teden bo v poslanski zbornici daljša debata o vladnem načrtu o amnestiji.

Jouhaux pri Delbosu

Pariz, 14. januarja. b. Zunanji minister Delbos je sprejel včeraj popoldne odposlanstvo ljudske fronte pod vodstvom predsednika delavskih sindikatov Jouhauxa, ki je opozorilo zunanje ministra na splošno vznemirjenje v vrstah ljudske fronte zaradi glasov, da bo Francija zaprla meje proti Španiji. Jouhaux je v imenu delavskih organizacij, ki ne prikrivajo svojih simpatij za valencijsko vlado, izrazil željo, naj bi se Francija odločila za take korake le tedaj, ako je popolnoma gotova, da bodo enake ukrepe podvzele tudi vse druge zainteresirane vlade.

Mirnejše presojanje mednarodnega položaja

Ureditev španskega problema eden izmed glavnih pogojev za odstranitev nezaupanja med Francijo in Nemčijo

Pariz, 14. januarja. b. Po hudi živčni preizkušnji preteklih dni zaradi alarmantnih poročil o izkrcavanju nemških čet v španskem Maroku in nato sledečemu omiljenju napetosti, povzročenem v glavnem zaradi pomirljivih Hitlerjevih izjav o nedotakljivosti španskih mej ter zaradi napovedi o bližnjem obisku predsednika nemške državne banke dr. Schachta v Parizu, se opaža zopet uravnovešena presoja mednarodnega položaja. Med tem je iz Berlina prišel demanti o nameravanem potovanju dr. Schachta v Francijo, kar je do neke mere izravnalo situacijo v pogledu francosko-nemškega zbliznanja, o čemer so ponekod že preveč optimistično pisali. Danes se v Parizu dobro zavedajo, da je ureditev francosko-nemških odnošajev, čeprav se prizadevanja v tej smeri omejujejo samo na gospodarsko področje, možna šele po prejšnji popolni ureditvi španskega problema, ki povzroča danes medsebojno nezaupanje. Nezaupanje pa ne more biti zdrava podlaga za razgovore tako važnega in kočljivega značaja, kakor bi bili razgovori med Parizom in Berlinom, dast v tukajšnjih političnih krogih ne prikrivajo dejstva, da je v nemških gospodarskih krogih razpoloženje za sporazum nedvomno zelo ugodno.

Priprave za pogajanja med Francijo in Nemčijo

Pariz, 14. januarja. br. V dobro poučenih pariških krogih zatrjujejo, da bo v kratkem prispela v Pariz posebna nemška trgovinska delegacija, ki se bo pogajala za izpolnitev obetočee trgovinske pogodbe med Francijo in Nemčijo. Obenem bo proučila položaj za pričetek širših gospodarskih pogajanj, ki naj bi pripravila obsežnejši gospodarski sporazum med Berlinom in Parizom. Ta pogajanja naj bi služila tudi kot priprava za napovedani obisk nemškega gospodarskega ministra dr. Schachta.

Kakor zatrjujejo v poučenih vladnih krogih, bo imel min. predsednik Leon Blum 24. januarja v Lyonu velik govor, v katerem se bo bavil pretežno s francosko zunanjo politiko, prav posebno pa z odnošaji Francije do Nemčije. Pri tej priliki bo tudi točno pojasnil stališče Francije glede morebitnega gospodarskega sporazuma z Nemčijo.

V Parizu pričakujejo, da bo Hitler na te Blumove izjave odgovoril v napovedanem velikem govoru, ki ga bo imel 30. januarja v nemškem državnem zboru.

Obvezna delovna služba za nemške dijakinje

Berlin, 14. januarja. b. Nemško časopisje objavlja odredbo prosvetnega ministra Rusta, ki uvaja obvezno delovno službo tudi za nemške dijakinje.

16. januar - SLOVANSKI VEČER - Tabor

Domače vesti

* Onim, ki bi radi na delo v Perzijo. Glede na vest, da bi lahko dobili naši delavci zaposlitev v Perziji, nam sporoča referent pri banki upravi, da nima še nobenega uradnega obvestila o tem in da naj torej zainteresirani ne hodijo v Ljubljano, ker jim ne more dati nobenih informacij. Obrnil se je tako brzojavno na pristojna mesta in čim dobi potrebno obvestilo in informacije, bodo te takoj objavljene v dnevnem časopisu.

* Popravljanje kule Sibinjanina Janka. V neposredni bližini Zemuna je bil na hribčku Gardosu nekdanji dvorec vojskovodje Sibinjanina Janka. Ta dvorec je bil porušen in tam, kjer je stal, so Madžari leta 1896 zgradili velik spomenik v obliki kule v splošno tisoletnice ustanovitve madžarske države. Med svetovno vojno je bila ta kula cilj mnogih topovskih strel in je ostala kolikor toliko cela po golem naključju. Pred leti so kulo popravili, odpravili vse madžarske grbe in napisali ter uredili v njej vojaško radio-telegrafsko postajo. Zdaj je kula spet v slabem stanju in beograjska mestna občina, pod katero spada zdaj tudi zemunsko področje, je odredila 30.000 Din za najnujnejša popravila.

* Novi grobovi. Umrli je po daljšem bolevanju gospa Ivana Štrekljeva, vdova po vrtnarju. K večnemu počitku jo bodo spremljali jutri ob 14. iz mrtnišnice na Starj pot 2. — Na Cankarjevem nabrežju 1. je umrla gospa Neža Gartnerjeva, po rodu Stepišnikova. Pogreb bo danes ob 16. izpred hiše za lošči. — Pokojnina blag spomin. žalujemo naše iskrene sožalje!

* Mnogoštevilne ločitve muslimanskih zakonov. Sresko šeriatso sodišče v Sarajevu je izdalo običajno letno statistiko o islamskem prebivalstvu svojega področja. Iz te statistike je razvidno, da je bilo lani pred šeriatiskim sodiščem sklenjenih 55 zakonov, ločenih pa 150.

* Snežni zameti v Bosni in burja na morju. V banjaški okolici so veliki snežni meži. Cesta Savski Petrovac — Drvar — Gracovo — Knin je zasuta z visokim snegom, ravno tako pa je neprehodna tudi cesta do Glamoča. Na železniški postaji Dobričani — Drvar se promet še opravlja z velikimi težavami, tovorni vlaki pa imajo večurne zamude. Največ snega je na planinah Majevici, Borju in Konjubi. Neprehodno so postale tudi ceste proti Skender — Vakufu. V severni Dalmaciji je zavalda hud mraz in je v Podvelebiti krajini padla temperatura na 8 stopinj pod ničlo. Na morju je burja.

odbili, a zdaj se vendarle oglašajo številni člani društva, ki menijo, da bi bilo koristnejše, na kakršenkoli način dobiti nekaj poverljivega denarja nazaj, kakor pa se zadovoljiti samo s tem, da bo nepošten blagajnik odšel na robijo.

* Polom pirotske zadruge pred sodiščem. Med okroglim sodiščem v Pirotu se je pričela razprava proti bivšemu ravnatelju in 17 članom upravnega in nadzornega odbora Pirotske zadruge d. d., ki je prišla v konkurz spomladi leta 1932. Ta zadruga je poslovala kakor banka in je imela nekdanj za Piroto in njegovo revno okolico velik promet. Obtoženi člani obeh odborov so sami premožni ljudje, ob vse svoje prihranke pa je 1.074 vlagatelj propale banke. Razprava bo trajala več dni.

Iz Ljubljane

* Puškinova proslava na naši univerzi. Slovenski inštitut univerze v Ljubljani priredi za stoletnico smrti največjega ruskega pesnika Puškina 11. februarja spominski svečanost v glavni vseučiliški dvorani. Kotlikar nam je doslej znano, bodo m. dr. predavali dekan filozofske fakultete prof. dr. Kidrič kot otvorilni slavnosti, predsednik Ruske matice prof. dr. Spektorski, dr. Preobraženski kot glavni govornik o jubileju s posebnim ozirom na njegov odmev v slovenski literaturi, recitiral slušatelji in sluhateljice slavistke, medtem ko si objavo podrobnega razporeda pripravimo za kasneje. Že zdaj pa opozarjamo vso kulturno javnost na to pomembno prireditve.

* XVI. Slovenski večer, ki ga priredi pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Petra II. J. N. A. D. »Jadrana«, bo jutri v soboto 16. t. m. ob 20.15. v Sentijskem sprejem se prične ob pol 9. uri. Malo pred 9. uro je najavljen prihod kraljevega zastopnika. Prosimo cenjeno publiko, da pride v glavno dvorano pred 9. uro, ker med koncertnim delom prireditve vstop zaradi motenj ne bo dovoljen. Prodaja vstopnic, rezerviranje lož in eventualne reklamacije danes in v soboto v tajništvo društva Tomanova 3 ali telefonično 29-74.

OBRTNIŠKI PLES, Kazina sobota, 16. januarja

* Koncert čelista prof. Slavka Popova bo drevi ob 20. v mali filharmonični dvorani. Včeraj smo spregovorili pri besedi o Beethovni sonati in Saint-Saensovem koncertu, kateri delj bo izvajal odlični čelist v I. delu svojega današnjega koncerta. V II. delu odigra več krajših skladb, ki se prav posebej odlikujejo po prepleti, globoko občuten, melodiji, ali pa zahtevajo od izvajalca, da kaže svojo tehnično spretnost. Najproje vna sporedu Bruchov »Col Nidreix«, skladba, ki je napisana na neko hebrejsko melodijo. Sledi prekrasna Schumanova »Sanjari« ki jo pogosto srečujemo na koncertnih aperioidih, prirejeno za vse mogoče instrumente s spremljevanjem klavirja. Sledi dvoje slovenskih del in sicer, Moskovskega »Klitarac in Rahmaninova »Elegija«. Nato »Havanera«, ki jo je napisal znameniti francoski klavirist Faure. Končno besedo pa ima eden največjih čelistov svoje dobe Popper s svojo skladbo »Pensem«. Popper sam, največji umetnik na čelu, je zložil celo vrsto posebno virtuoznih del za violončelo. Spored je izredno pester in bo prav gotovo vsak poslušalec prišel na svoj račun. Prodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice ob 25. Din navzdol. Začetek ob 20. v mali filharmonični dvorani

* Berthejeva spevoigra »Pri treh mladencih« je imela pri vseh dosedanjih vprijetih uspeh. Krasne Schubertove pesmi se počutajo v Ljubljani skoro himna vseh ljudi. ki ljubijo mehke in božajoče melodije. V naši zasedbi kreira Schuberta naš odlični baritonist g. Aleksander Kolacio, njegovo Hannerl ga. Lubejeva, ki je pela to partijo že v Zagrebu in Mariboru čez sto petdesetkrat. Gisi s pravim karakterjem po daja izredno zanimivo ga. Polčeva, nastopajoča pa še g. Zupan, Peček, Gorski, Primožič, Jelnikar, Španova, Cankarjeva, in še drugi naši priznani člani opete. Prevlatno vodi dirigent g. Vinko Šušteršič, ki si je v svojem delovanju pridobil mnogo simpatij in priznanja.

* Sokolsko društvo Ljubljana-Siška priredi drevi ob 20. v svojem domu predavanj »Potovanje v Maroko« s slikami. Predaval bo predavatelj ZKD g. dr. Reva Oskar. Po predavanju se bo predvajal film »Vse za glasbo«.

* Ljudska univerza bo imela svoj redni občni zbor 28. t. m. v dr. dvorazredni trgovski šoli Gregorčičeva ulica. Pričetek ob 18. uri.

* v društvu »Soča« bo predaval to soboto ob 20.30 v salonu »Zvezde« mestni zdravniški svetnik g. dr. Franta Mis o izbranih poglavjih iz epidemiologije. Govoril nam bo o zgodovini proučevanja infekcijskih bolezni, njih povzročiteljih in prenašanju na okolice. Skušal bo nazorno predložiti vse preventivne mere, ki jih pozna moderna medicina o epidemiologiji. Sočani, prijatelji in vsi so meščani so vjudno vabljeni, da se polnoštevilno udeležijo tega poučnega in koristnega zdravstvenega predavanja priznanega strokovnjaka. Vstop vsem prost in vsi dobrodošli.

* Zadnji predstavi nad vse uspele komedije »Pobegla nevesta« boša v soboto, 16. in v nedeljo, 17. t. m. ob 20.15. v Sentijskem gledališču. Vse dosedanje predstave so bile razprodane, kar je najboljši dokaz, kako zelo je igra ugajala vsem. Prihodnja premiera bo izvršna slovenska drama »Labirint« ki jo je napisal Milan Skrbinšek.

SAMO DANES!

RESTAVRACIJA »EMONA«

GOSTOVANJE

RONNY — JAZZ-A

s svojim edinstvenim razpoloženjem.

* Udučenje diplomiranih tehnikov kraljevine Jugoslavije, sekcija Ljubljana opozarja članstvo na aktualno predavanje prof. inž. Dimnika, ki bo v petek 15. t. m. ob 20. uri v dvorani Konvikta O. F. M. Ljubljana, Františkanska ulica.

* Prirodoslovno društvo bo imelo redni letni občni zbor v petek 15. t. m. ob 18. v predavalnici fizikalnega inštituta na univerzi. Člani vabljeni. Odbor.

* Socialno-gospodarska šola družniče NSZ na Jesenicah in Javorniku. V soboto 16. t. m. ob 19. bo prvo predavanje socialno-gospodarske šole NSZ na Jesenicah in Javorniku. Predaval bo g. dr. Jože Mihelak o temi: Uvod v narodno gospodarstvo. Predavanje bo v veliki dvorani »Kazina« na Savci. Vstop prost! — Vabljeni so vsi delavci in nameščenci z Jesenic, Javornika in okolice.

* Društvo za ceste v Ljubljani ima svojo ustanovno skupščino v petek, 29. t. m. ob 20. v društveni sobi ljubljanske sekcije Udučenja jugoslovenskih inženjerov in arhitektov na Kongresnem trgu 1/II. Vsi, ki se zanimajo za cilje društva, se vabijo k udeležbi. Pojasnila daje pripravljalni odbor v Gledališki ulici 8/IV.

* Sreča išče lastnika. Med posetniki letošnjega Obrtniškega plesa, ki bo v soboto 16. januarja v Kazini, bo tisti srečnejši, ki se lahko popelje z veselice domov na novem dvokolesu, ki ga je iz naklonjenosti do humanega namena prireditelje poklonila tvrdka »Tribuna« — Fran Batelj v Ljubljani. Gospod Matej Fajfar, kolarški mojster pa je daroval v isti namen izmed svoje velike zaloge 1 komad priznanih sank. To in še marsikaj drugega dobi lahko tudi Vi. Zato na svidenje v soboto v Kazini na Obrtniškem plesu!

* Mestni sejalni kolek. Ljubljanske trgovine, lastnike kinov, gostilničarje in druge podjetnike je mestna občina naprosila, da bi prevzeli v svojih obratih prodajo mestnih kolekov, ki jih je izdala v svrhu za posilvite brezposelnih delavcev. Nakup kolekov je popolnoma neobvezno.

* Nesreča v kropu. V zimskem času se izredno pogosto vrste nezgode v zvezi z ognjem in z vrelo vodo, katerih žrtve so skoraj brez izjeme otroci. Včeraj so spet prepeljali v bolnišnico dveletno posetnikovo hčerko Marjo Jerasovo iz šmartnega pod šmarno goro, ki je doma v kuhinji padla v škafo vrele vode in dobila nevarne poškodbe po vsem životu. Starši, pazite na svoje male, na ogenj in krop!

* Oblike in klobuke kemično čisti, barva, plisira in jlika tovarna Jos. Rejch.

Iz Maribora

* Velika slavnostna prireditve v vseh prostorih »Unionac«: »Jadranska noč in revija narodnih noš«.

* Gledališke novice. V kratkem se uprizori Nušičev »Dr. sijajno pisana komedija s tipično Nušičevo satiro. Delo ustreza na vse plati dobrodošla bo ljubitelju duhovite ironije, satire, smeha pa tudi na pretek. Stridejanska Nušičeva komedija »Dr.« je, dasi je pisana šele pred kratkim, obšla s prodornim uspehom vse jugoslovenske odre, ter je našla pot že tudi v tujino, kjer povdarjajo, da jo to Nušičeva najimenitnejša satira. Njegov humor tudi v prevozu nič ne izgubi in se mu mora vsak človek nasmejati do solz. Mariborsko gledališče pripravlja to komedijo v režiji glavnega režiserja J. Koviča, v prevodu dramaturga dr. I. Domnika in z D. Gorinskem v glavni ulozi. Nastopijo na še Z.

krajskova, Rasbergerjeva, Barbičeva, Kraljeva, Starčeva, Gorinskova, Savinova, Tovornikova, Grom, Nalcst, Verdonik, Košuta, Košič in Blaž.

* Nova slovenska opereta. Mariborska opereta pripravila kot naslednjo opereto noviteto izvirno slovensko opereto režiserja ter nestorja tukajšnjega gledališkega ansambla g. P. Rasbergerja, ki je po lepem uspehu prve operete z naslovom »Prebrisani Amore« pripravil drugo opereto pod naslovom »Rdeči nagejnik«.

KINO MATICA
TEL. 21-24
Izvirni rusko-sovjetski film
CIGANSKA POSTAVA
LELA CERNAJA

SLOGA
TEL. 27-30
Premiera sijajne klager opere
ROSE MARIE
Jeanette Mac Donald

UNION
TEL. 22-21
Premiera zabavne veselice
INTERMEZZO
Tresi Rudolph — Albrecht Schöndale

Predstave ob 16, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43, 45, 47, 49, 51, 53, 55, 57, 59, 61, 63, 65, 67, 69, 71, 73, 75, 77, 79, 81, 83, 85, 87, 89, 91, 93, 95, 97, 99, 101, 103, 105, 107, 109, 111, 113, 115, 117, 119, 121, 123, 125, 127, 129, 131, 133, 135, 137, 139, 141, 143, 145, 147, 149, 151, 153, 155, 157, 159, 161, 163, 165, 167, 169, 171, 173, 175, 177, 179, 181, 183, 185, 187, 189, 191, 193, 195, 197, 199, 201, 203, 205, 207, 209, 211, 213, 215, 217, 219, 221, 223, 225, 227, 229, 231, 233, 235, 237, 239, 241, 243, 245, 247, 249, 251, 253, 255, 257, 259, 261, 263, 265, 267, 269, 271, 273, 275, 277, 279, 281, 283, 285, 287, 289, 291, 293, 295, 297, 299, 301, 303, 305, 307, 309, 311, 313, 315, 317, 319, 321, 323, 325, 327, 329, 331, 333, 335, 337, 339, 341, 343, 345, 347, 349, 351, 353, 355, 357, 359, 361, 363, 365, 367, 369, 371, 373, 375, 377, 379, 381, 383, 385, 387, 389, 391, 393, 395, 397, 399, 401, 403, 405, 407, 409, 411, 413, 415, 417, 419, 421, 423, 425, 427, 429, 431, 433, 435, 437, 439, 441, 443, 445, 447, 449, 451, 453, 455, 457, 459, 461, 463, 465, 467, 469, 471, 473, 475, 477, 479, 481, 483, 485, 487, 489, 491, 493, 495, 497, 499, 501, 503, 505, 507, 509, 511, 513, 515, 517, 519, 521, 523, 525, 527, 529, 531, 533, 535, 537, 539, 541, 543, 545, 547, 549, 551, 553, 555, 557, 559, 561, 563, 565, 567, 569, 571, 573, 575, 577, 579, 581, 583, 585, 587, 589, 591, 593, 595, 597, 599, 601, 603, 605, 607, 609, 611, 613, 615, 617, 619, 621, 623, 625, 627, 629, 631, 633, 635, 637, 639, 641, 643, 645, 647, 649, 651, 653, 655, 657, 659, 661, 663, 665, 667, 669, 671, 673, 675, 677, 679, 681, 683, 685, 687, 689, 691, 693, 695, 697, 699, 701, 703, 705, 707, 709, 711, 713, 715, 717, 719, 721, 723, 725, 727, 729, 731, 733, 735, 737, 739, 741, 743, 745, 747, 749, 751, 753, 755, 757, 759, 761, 763, 765, 767, 769, 771, 773, 775, 777, 779, 781, 783, 785, 787, 789, 791, 793, 795, 797, 799, 801, 803, 805, 807, 809, 811, 813, 815, 817, 819, 821, 823, 825, 827, 829, 831, 833, 835, 837, 839, 841, 843, 845, 847, 849, 851, 853, 855, 857, 859, 861, 863, 865, 867, 869, 871, 873, 875, 877, 879, 881, 883, 885, 887, 889, 891, 893, 895, 897, 899, 901, 903, 905, 907, 909, 911, 913, 915, 917, 919, 921, 923, 925, 927, 929, 931, 933, 935, 937, 939, 941, 943, 945, 947, 949, 951, 953, 955, 957, 959, 961, 963, 965, 967, 969, 971, 973, 975, 977, 979, 981, 983, 985, 987, 989, 991, 993, 995, 997, 999, 1001, 1003, 1005, 1007, 1009, 1011, 1013, 1015, 1017, 1019, 1021, 1023, 1025, 1027, 1029, 1031, 1033, 1035, 1037, 1039, 1041, 1043, 1045, 1047, 1049, 1051, 1053, 1055, 1057, 1059, 1061, 1063, 1065, 1067, 1069, 1071, 1073, 1075, 1077, 1079, 1081, 1083, 1085, 1087, 1089, 1091, 1093, 1095, 1097, 1099, 1101, 1103, 1105, 1107, 1109, 1111, 1113, 1115, 1117, 1119, 1121, 1123, 1125, 1127, 1129, 1131, 1133, 1135, 1137, 1139, 1141, 1143, 1145, 1147, 1149, 1151, 1153, 1155, 1157, 1159, 1161, 1163, 1165, 1167, 1169, 1171, 1173, 1175, 1177, 1179, 1181, 1183, 1185, 1187, 1189, 1191, 1193, 1195, 1197, 1199, 1201, 1203, 1205, 1207, 1209, 1211, 1213, 1215, 1217, 1219, 1221, 1223, 1225, 1227, 1229, 1231, 1233, 1235, 1237, 1239, 1241, 1243, 1245, 1247, 1249, 1251, 1253, 1255, 1257, 1259, 1261, 1263, 1265, 1267, 1269, 1271, 1273, 1275, 1277, 1279, 1281, 1283, 1285, 1287, 1289, 1291, 1293, 1295, 1297, 1299, 1301, 1303, 1305, 1307, 1309, 1311, 1313, 1315, 1317, 1319, 1321, 1323, 1325, 1327, 1329, 1331, 1333, 1335, 1337, 1339, 1341, 1343, 1345, 1347, 1349, 1351, 1353, 1355, 1357, 1359, 1361, 1363, 1365, 1367, 1369, 1371, 1373, 1375, 1377, 1379, 1381, 1383, 1385, 1387, 1389, 1391, 1393, 1395, 1397, 1399, 1401, 1403, 1405, 1407, 1409, 1411, 1413, 1415, 1417, 1419, 1421, 1423, 1425, 1427, 1429, 1431, 1433, 1435, 1437, 1439, 1441, 1443, 1445, 1447, 1449, 1451, 1453, 1455, 1457, 1459, 1461, 1463, 1465, 1467, 1469, 1471, 1473, 1475, 1477, 1479, 1481, 1483, 1485, 1487, 1489, 1491, 1493, 1495, 1497, 1499, 1501, 1503, 1505, 1507, 1509, 1511, 1513, 1515, 1517, 1519, 1521, 1523, 1525, 1527, 1529, 1531, 1533, 1535, 1537, 1539, 1541, 1543, 1545, 1547, 1549, 1551, 1553, 1555, 1557, 1559, 1561, 1563, 1565, 1567, 1569, 1571, 1573, 1575, 1577, 1579, 1581, 1583, 1585, 1587, 1589, 1591, 1593, 1595, 1597, 1599, 1601, 1603, 1605, 1607, 1609, 1611, 1613, 1615, 1617, 1619, 1621, 1623, 1625, 1627, 1629, 1631, 1633, 1635, 1637, 1639, 1641, 1643, 1645, 1647, 1649, 1651, 1653, 1655, 1657, 1659, 1661, 1663, 1665, 1667, 1669, 1671, 1673, 1675, 1677, 1679, 1681, 1683, 1685, 1687, 1689, 1691, 1693, 1695, 1697, 1699, 1701, 1703, 1705, 1707, 1709, 1711, 1713, 1715, 1717, 1719, 1721, 1723, 1725, 1727, 1729, 1731, 1733, 1735, 1737, 1739, 1741, 1743, 1745, 1747, 1749, 1751, 1753, 1755, 1757, 1759, 1761, 1763, 1765, 1767, 1769, 1771, 1773, 1775, 1777, 1779, 1781, 1783, 1785, 1787, 1789, 1791, 1793, 1795, 1797, 1799, 1801, 1803, 1805, 1807, 1809, 1811, 1813, 1815, 1817, 1819, 1821, 1823, 1825, 1827, 1829, 1831, 1833, 1835, 1837, 1839, 1841, 1843, 1845, 1847, 1849, 1851, 1853, 1855, 1857, 1859, 1861, 1863, 1865, 1867, 1869, 1871, 1873, 1875, 1877, 1879, 1881, 1883, 1885, 1887, 1889, 1891, 1893, 1895, 1897, 1899, 1901, 1903, 1905, 1907, 1909, 1911, 1913, 1915, 1917, 1919, 1921, 1923, 1925, 1927, 1929, 1931, 1933, 1935, 1937, 1939, 1941, 1943, 1945, 1947, 1949, 1951, 1953, 1955, 1957, 1959, 1961, 1963, 1965, 1967, 1969, 1971, 1973, 1975, 1977, 1979, 1981, 1983, 1985, 1987, 1989, 1991, 1993, 1995, 1997, 1999, 2001, 2003, 2005, 2007, 2009, 2011, 2013, 2015, 2017, 2019, 2021, 2023, 2025, 2027, 2029, 2031, 2033, 2035, 2037, 2039, 2041, 2043, 2045, 2047, 2049, 2051, 2053, 2055, 2057, 2059, 2061, 2063, 2065, 2067, 2069, 2071, 2073, 2075, 2077, 2079, 2081, 2083, 2085, 2087, 2089, 2091, 2093, 2095, 2097, 2099, 2101, 2103, 2105, 2107, 2109, 2111, 2113, 2115, 2117, 2119, 2121, 2123, 2125, 2127, 2129, 2131, 2133, 2135, 2137, 2139, 2141, 2143, 2145, 2147, 2149, 2151, 2153, 2155, 2157, 2159, 2161, 2163, 2165, 2167, 2169, 2171, 2173, 2175, 2177, 2179, 2181, 2183, 2185, 2187, 2189, 2191, 2193, 2195, 2197, 2199, 2201, 2203, 2205, 2207, 2209, 2211, 2213, 2215, 2217, 2219, 2221, 2223, 2225, 2227, 2229, 2231, 2233, 2235, 2237, 2239, 2241, 2243, 2245, 2247, 2249, 2251, 2253, 2255, 2257, 2259, 2261, 2263, 2265, 2267, 2269, 2271, 2273, 2275, 2277, 2279, 2281, 2283, 2285, 2287, 2289, 2291, 2293, 2295, 2297, 2299, 2301, 2303, 2305, 2307, 2309, 2311, 2313, 2315, 2317, 2319, 2321, 2323, 2325, 2327, 2329, 2331, 2333, 2335, 2337, 2339, 2341, 2343, 2345, 2347, 2349, 2351, 2353, 2355, 2357, 2359, 2361, 2363, 2365, 2367, 2369, 2371, 2373, 2375, 2377, 2379, 2381, 2383, 2385, 2387, 2389, 2391, 2393, 2395, 2397, 2399, 2401, 2403, 2405, 2407, 2409, 2411, 2413, 2415, 2417, 2419, 2421, 2423, 2425, 2427, 2429, 2431, 2433, 2435, 2437, 2439, 24

Gospodarstvo

Lanski zaslužek delavstva

Zaradi večje zaposlitve se je mezdni zaslužek delavstva (brez rudarskega) povečal lani za 45 milijonov, je pa še vedno za 187 milijonov manjši nego l. 1930.

Ojavljamo podatke o gibanju za zavarovanih delavcev in nameščenih pri Okrožnem uradu v Ljubljani za mesec december, iz katerih je razvidno, da je bilo ob koncu lanskega leta v dravski banovini za 3386 zavarovancev več nego pred enim letom. Ker se je lani tudi za malenkost dvignila povprečna dnevna zavarovana meza, je ta povečana zaposlenost povzročila tudi povečanje skupnega delavskega zasluzka, v nasprotju z prejšnjimi leti, ko se skupni zaslužek delavstva zaradi padanja med navzlic naraščanja števila delavstva ni dvigal. Padanje meze se je lani ustavilo še v začetku leta, ko smo prvokrat zabeležili nekoliko večje povprečje nego pred enim letom.

Točnih podatkov o skupnem zaslužku delavcev in nameščenih, ki so zavarovani pri OUZD, še nimamo, vendar se že danes z precejšnjo točnostjo ugotoviti ta zaslužek. Iz podatkov, ki jih mesečno objavlja OUZD, je razvidno, da je lani znašala

skupna zavarovana meza, ki približno ustreza dejanskemu zaslužku, 578 milijonov din, to je za 45 milijonov več nego v prejšnjem letu. Gibanje povprečne dnevne zavarovalne meze in celotnega zasluzka zavarovanega delavstva se je zadnja leta gibalo takole:

	dnevna zav. meza	celoletni zaslužek
1925	22.01 din	481 milj. din
1930	26.48 »	765 »
1933	23.23 »	527 »
1934	22.63 »	537 »
1935	22.40 »	533 »
1936	22.56 »	578 »

Najvišji je bil zaslužek delavstva, zavarovanega pri OUZD v letu 1930, ko je znašal 765 milijonov, potem pa je v najslabšem letu 1933. padel na 527 milijonov in je bil lani v primeri z letom 1933. za 51 milijonov večji. Seveda pa je še za 187 milijonov manjši nego leta 1930.

Skupaj je avstrijski izvoz lesa v decembru znašal 11788 vagonov, od tega je odpalo 6299 vagonov na mehki rezani les, 3052 vagonov na okrogli les, 1649 vagonov na brusni les, 355 vagonov na jamski les in 402 vagona na tesani les.

Gospodarske vesti

— Značilni padec nemške marke. Zaradi obilne ponudbe nemških klirinskih cekov je tečaj nemške marke na naših borzah zadnje dni ponovno hudo nazadoval in se giblje sedaj na višini 12 Din za marko, deloma tudi nižje. Če upoštevamo, da je marka notirala v začetku decembra še okrog 14 din za marko, tedaj vidimo da je od tedaj tečaj nazadoval za 14.3%. Ta najhujši padec marke je povzročil vznemirjenje pri izvoznikih, ki so kalkulirali marko o priliki izvoza po višjih tečajih. Pri sedanjem tečaju marke se bo moral izvoz precej zmanjšati ker izvozniki pri tem tečaju ne pridejo več na svoj račun. Padec tečaja pa je povzročil povečanje izvoza v Nemčijo in znaša sedaj saldo naših terjatev že preko 26 milijonov mark, medtem, ko se je ob koncu novembra gibal na višini 16.6 milijona mark.

— Filijala nemške Technische Union v Zagrebu. V Zagrebu je bila nedavno ustanovljena delniška družba »Technische Union« gradilačka grupa v Jugoslaviji z glavnico 1 milijon din in je nova družba že pričela delovati. V kratkem bo ustanovila svojo podružnico v Beogradu. Gre za podružnico nemške družbe Technische Union, ki so jo ob koncu lanskega leta ustanovile največje nemške industrijske delniške družbe. Namen družbe je med drugim, da posreduje pri sklepanju poslov za izvoz blaga v inozemstvo, odnosno za uvoz blaga iz inozemstva in da urejuje zunanjo trgovino po narčtu.

— Spremembe pri finančni družbi elektrarne Fale. Te dni je bila na obnem zboru družbe Elektrowerte A. G. v Baslu, ki je kakor znano lastnica Elektrarne Fale, in družbe Schweizerische Elektrizitäts- und Verkehrsgesellschaft sklenjena fuzija med obema družbama na predlagani osnovi, o kateri smo že poročali. Dosedanji predsednik družbe Elektrowerte dr. Kern je zaradi starosti odstopil. Iz upravnega odbora je izpadel tudi inž. Rohschaendler, ki pa bo nadalje družbi na razpolago kot posvetovalni inženjer.

— Ukinjeno likvidacijsko postopanje pri lesni družbi Ustiprača. Že od leta 1934. se nahaja v likvidaciji delniška družba za lesno industrijo »Ustiprača« s sedežem v Beogradu. Sedaj pa so likvidacijsko postopanje ustavili, deloma zaradi tega, ker se je situacija na lesnem trgu zboljšala, deloma pa zaradi tega, ker bo družba pričela eksploatirati rudna ležišča v okolici Ustiprača. Trditev bo spremenila svoj naziv, ki se bo glasil v angleščini »Ustiprača Timber & Mining Company Ltd.

— Značen dvig češkoslovaške uvoza svinj in masti iz Jugoslavije. V teku lanskega leta je češkoslovaška uvožila iz naše

države 116.510 (v prejšnjih dveh letih 75.208 odnosno 22.323), svinjske masti pa 45.640 stotov (18.545 odt. 14.128). Tudi ves uvoz svinj in masti v češkoslovaško se je zadnja leta znatno povečal, in sicer uvoz svinj na 239.419 glav (198.799 odt. 83.331), uvoz masti pa na 160.526 stotov (99.350 odt. 129.881).

Borze

14. januarja

Na ljubljanski borzi so avstrijski šilingi v prvem kliringu ponovno popustili in so bili danes zaključeni po 8.09, medtem ko je bilo za angleške funte povprečje po 238. V zagrebškem privatnem kliringu so se trgovali avstrijski šilingi po 8.00, angleški funti po 238 in grški bioni po 31.8250. Nemški klirinski teči so ponovno nazadovali in slanejo v Ljubljani 12.00, v Beogradu 11.9881 in v Zagrebu 12.02 odnosno za konec januarja 11.96 in konec februarja 11.99.

Na zagrebškem elektrnem tržišču je bila vojna škoda zaključena po 377.50, (v Beogradu po 377.50 - 378), v ostalih državnih vrednotah ni bilo zaključkov, pač pa je prišlo do promela v delnicah Sečerane Osijek po 160.

Deviz

Ljubljana, Amsterdam 2376.91 - 2391.51, Berlin 1743.32 - 1757.40, Bruselj 731.94 - 737.01, Curih 966.45 - 1003.52, London 212.80 - 214.86, New York 4308.51 - 4344.82, Pariz 202.64 - 204.06, Praga 151.69 - 152.79, Trst 227.70 - 230.78.

Curih, Beograd 10. Pariz 20.34, London 21.3875, New York 435.50, Bruselj 73.45, Milan 22.9250, Amsterdam 238.4250, Berlin 175.05, Dunaj 78.50, Stockholm 110.25, Oslo 107.45, København 95.4750, Praga 15.2250, Varšava 82.25, Budimpešta 85.75, Atene 3.90, Bukarešta 3.25.

Effekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 377.50 - 378, za februar - marec 376 den. 4% agrarne 50 - 52, 6% begluške 69.75 - 70, 6% dalm. agrarne 66.50 - 67.50 7% invest. 85.50 - 87, 7% stabiliz. 84.50 - 85.50, 7% Drž. hip. banka 91 den. 7% Blair 76.50 - 77, 8% Blair 86 - 88, Delnice Narodna

Mladinski kriminal v preteklem letu Uspehi zavoda za vzgajanje in poboljševanje mlajših maloletnikov

Letno poročilo zavoda za vzgajanje in poboljševanje mlajših maloletnikov pri okrožnem sodišču v Ljubljani kaže za preteklo leto zanimive posledice. V naslednjem podajamo kratek izveštaj iz letnega poročila o poslovanju zavoda.

Mladinska sodišča oddajajo nedolotne obsojence od 14. do 21. leta, ki so zagrešili kazniv dejanja po §§ 26, 27, in 28. kazenskega zakona, v posebne zavode, v katerih ostanejo toliko časa, dokler se ne poboljšajo, odnosno ne vzgoje, da postanejo spet vredni člani človeške družbe. V začetku leta 1936. je bilo v zavodu 30 gojencev. Med letom so jih sodišča poslala v zavod 17, 9 pa jih je bilo poslanih iz Požarevca od tukajšnjega oddelka za mladoletnike, ki je priključen kazenskem zavodu. Med letom je bilo pogojno odpuščenih 13, tako jih je bilo ob koncu leta 43.

Gojenec, ki ga izpuščijo iz zavoda, ni takoj popolnoma prost, marveč je leto dni na pogojnem dopustu in pod nadzorstvom: to se pravi, da se mora v primeru ponovnih prestopkov takoj vrniti v zavod. Tako jih je bilo v začetku leta na vzgojemnem dopustu 18, med letom jih je bilo pogojno odpuščenih 13. Pogojni odpust so prestali vsi, razen enega. Dvanajstim pa rok še ni potekel.

Zavod ima dva oddelka: za vzgajanje in za poboljševanje. V prvem oddelku mora biti gojenec najmanj eno leto, a nadalje do 21. leta. Tu jih je bilo v začetku leta 15, med letom jih je vstopilo 12 in prav toliko je bilo odpuščenih, da je začetno stanje enako končnemu. V drugem oddelku pa mora biti gojenec najmanj 3 leta in največ 10 let. V začetku leta jih je bilo tudi 15, med letom jih je vstopilo 12 odpuščen je bil 1, tako da je stanje ob koncu leta 26.

Največ je rimokatolikov in sicer 35, pravoslavcev 6, en evangelist in en mohamedanec. Po prestopkih so bili v zavodu: za umor 4, za tatvino 24 (odpuščenih 9), za potopeustvo 2 (dva odpuščena), za razbojništvo 24 (odpuščena 2) in 2 za posilstvo.

Poklici staršev so različni. Državnih uradnikov 7, privatnih eden, poljedelcev 16, delavcev 25, obrtniki 3, in trgovci trije. V osnovno šolo jih je hodilo 43, v srednjo šolo 2, v meščansko 9. Obrti se jih je učilo 21, raznih poklicev tudi 21, postopačev po poklicu pa je 14. Največ je Slovencev in sicer: 46 iz dravske banovine, 3 iz savske, 2 iz vrbaške in 5 iz drinske banovine. V zavodu se je učilo mizarstva 17 (izučili 4),

banke 7000 - 7150, PAB 196 - 195, Trboveljanka 200 - 220, Sečerana Osijek 160 - 162, Sečerana Veliki Beckerek 680 - 850, Dubrovačka 270 bl. Jadran 800 den., Našica 410 den., Osejške livadske 190 den., Danica 40 bl.

Beograd Vojna škoda 377.50 - 378 (377.50 - 378), 4% agrarne 50.25 - 50.75, 6% begluške 70 - 71, 7% invest. 84.25 - 85, (84.50), 7% stabiliz. 84.75 bl., 7% Drž. hip. banka 91.50 den. (92), 7% Blair 76.25 - 76.75, (76.50). Narodna banka 7000 den., PAB 192.50 - 193.25 (193.50).

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 14. januarja. Začetni tečaji: pšenica: za maj 134.50, za julij 116.50, za sept. 111.75; koruza: za sept. 102.875.

+ Winnipeg, 14. januarja. Začetni tečaji: pšenica: za maj 128, za julij 123, za sept. 112.125.

+ Novosadska blagovna borza (L. t. m.) Tendence nespremenjena. Pšenica (78 kg): baška, sremška, slavonska 167 - 170; banatska 163 - 165, baška ladja Tisa in Bege 169 - 171; sremška, ladja Dunav. Sava 165 - 167. Rž: baška 130 - 132.50. Ječmen: baški in srem. 64 kg 127.50 - 130, jari 68 kg 130 - 132.50. Kuruza: baška in sremška, nova 70 - 71; banatska 67 - 68; baška sušena par. Indija 82 - 88 - 69; baška in banatska »0g« in »0gg« 245 - 257.50; »2« 227.50 - 237.50; »5« 207.50 - 217.50; »6« 182.50 - 192.50; »7« 147.50 - 157.50; »8« 105 - 110. Otrbi: baški, sremski, banatski 90 - 92. Fižol: baški beli in sremski, brez vreč 225 - 230.

Budimpeštanska termiska borza (14. t. m.). Tendence stalna; koruza: za maj 14.28 - 14.30, za julij 14.88.

BOMBA2

+ Liverpool, 13. januarja. Tendence mirna. Zaključni tečaj: za jan. 6.92 (prejšnji dan 6.92), za julij 6.80 (6.80), za dec. 6.48 (6.50).

+ New York, 13. januarja. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za jan. 12.41 (12.45), za julij 12.29 (12.33).

ko Guma z Zagorju (Litija), Lovro Korečan v Retešah (škofja Loka), Ciril Končan v Ravnanju (Maribor-desni breg), Stan. Andoljšek v Gozdu (Kamnik), Martin Ambrož v Strančah (Konjice), Ivan Perot v Litiji, Jožica Škerij v Metliki, Hilda Požar pri Sv. Lovrenču na Pohorju (Maribor-des. breg), Antonija Knap v Storaž (Celje) in Ivan Laharnar na Blejski Dobravi (Radovljica).

Iz državne službe je odpuščen Hilda Ule, učiteljica ženskih ročnih del v Ločah (Konjice).

Razrešeni so naslednji šolski upravitelji: Alojzija Kukovec v Stoperčah (Smarje), Ivan Kuraž v Dravogradu, Marija Kastelic na Štavnici (Ljubljana-okolica), Dominik Brice na Dobravi (Ljubljana-okolica), Janko Gačnik v Guštanju (Dravograd), Ciril Voblič v St. Andražu (Ptuj), Ulrik Hauptmann v Ribnici na Pohorju (Dravograd), Janko Kržič v Ločah (Konjice), Bogdan Golmajer pri Sv. Križu (Krško), Dragotin Fakin v Boštanju (Krško), Josip Kladič v Senci (Brežice), Alojzij Lovšin v Braslovčah (Celje), Radoslav Vrežec na Suhorju (Metlika).

Postavljeni pa o naslednji šolski upravitelji: Mirko Cujnik pri Sv. Jakobu v Slov. goricah (Maribor levi breg), Josip Tratnik v Gornjem gradu, Ana Reitz-Gantar na dnevnem zavetišču v Šiški, Marija Smolič na dnevnem zavetišču pri Sv. Florijanu v Ljubljani, Janja Šegula na deklški šoli v Ptuj, Josip Kutin v prvem mestnem mladinskem domu v Mariboru, Martin Vrečko na drugem mestnem mladinskem domu v Mariboru, Ivan Rutter v Ketišah (Dravograd), Milan Lah v Negoj (Ljutomer), Jožef Kocbek v Vučji vasi (Ljutomer), Anton Valenčič v Guštanju-Ravnah (Dravograd), Bogomir Brejc v Streklevcu (Cromelj), Ciril Drekonja v Turnišču (Dolnja Lendava), Alojzij Blenk v Kočevju, Anton Bratkovič v Veliki Prišlici (Celje), Ivan Tušar v Dobropoljeh (Kočevje), Albert Poljšak v Naklem (Kranj), Marija Trampe na Vačah (Litija), Anton Lovše na bežigradski šoli v Ljubljani in Ivan Mihler na Viču pri Ljubljani.

Čeh Josef Resel in avstrijske znamke

Avstrijska pošta uprava je izdala znamke s sliko izumitelja ladijskega vijaka Josefa Resla. Znamke so lepo izdelane, imajo Reslovo sliko, podobno ladijskega vijaka in napis: »Josef Resl, Schrauben-Dampfer-Civetta 1829.«

Naveda je, da posamezne države uporabljajo na svojih znamkah svoje rojake. Češki listi se upravičeno vprašujejo, s kakšno pravico si današnja Avstrija lasti Josefa Resla? Minervin leksikon ga sicer označuje za »avstrijskega tehnik«, toda v »Masarykovem slovníku naučném« čitamo, da se je rodil 30. junija 1793 v Chrudimi in umrl 10. oktobra 1857 v Ljubljani. Tu je tudi omenjeno, da je bil ta nekdanji kranjski gozdar češki tehnik. Poskus s svojim ladijskim propelerjem je izvršil v Trstu na ladji »Civetta« vendar - kakor mnogi drugi izumitelji - ni doživel uspehov svojega patenta.

Reslu so postavili spomenik na Dunaju, vendar še v času, ko je bil Dunaj prestolnica Avstro-Ogrske, h kateri so se šle tudi češke dežele. Praški listi sedaj protestirajo, da si nova, nemška Avstrija privaja češkega rojaka, ki je bil Avstrijec v starem smislu. Koliko slavnih mož bi pač lahko imela današnja Avstrija, če bi kulturno »anektirala« vse rojake nekdanje monarhije? Za staroavstrijsko mentaliteto, ki v sedanji Avstriji zopet sili na dan, so Reslove znamke prav značilne.

Tako se pojavlja spor za moža, ki počiva med nami, v slovenski zemlji in ki je tudi preživel dolga leta med Slovenci. Kot Čeh po rodu se je med nami hitro zvil, kakor toliko njegovih rojakov Ljubljana se je Reslovemu spominu oddolžila z ulico, kakor jo imajo Praga, Dunaj in druga mesta. Ali pa tudi dovolj skrbi za grob moža, čigar izum je pospešil razmah sodobne civilizacije?

Vremenska poročila

Zveze za tujeke promet v Sloveniji, JZSS in SPD po slanju dne 14. januarja ob 7. uri zjutraj.

1) Boh. Bistrica, danes: -9, oblačno. 10 sneža, Kranjska gora, danes: -14, barometer se dviga, jasno. 15 pršila, led 10 cm, Raterje, danes: -14, 15 pršila, Planica, Tamar, danes: -14, jasno. 15-35 pršila, mala in srednja ekakalnica uporabna, drsališče odlično. Klopni vrh, danes: -5, 15 pršila na podlagi, Pesek, danes: -8, 15-35 pršila na podlagi, Senorjev dom: -1, 15-35 pršila, Moznika kofa, danes: -8, 30 sneža.

2) Vršič, Krnica, danes: 20 pršila, Gorjše, večeraj: -3, jasno. 30 pršila.

3) Zelenica, večeraj: -3, jasno. 60 snega. Poključja in postojanke SPD kot večeraj.

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda ljubljanske univerze
Številke za označbo kraja pomenijo: 1. Čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativno vlago v odstotkih, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 0-10, 7. padavine v mm, 8. vrsto padavin. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo drugo najnižjo temperaturo

14. januarja

Ljubljana 7. 777.4, -7.6, 87, NE1, 0, —, —; Maribor 7. 776.0, -8.0, 90, 0, 0, —, —; Zagreb 7. 776.9, -4.0, 80, N1, 0, —, —; Beograd 7. 776.0, -5.0, 90, 0, 10, —, —; Sarajevo 7. 775.0, -7.0, 90, 0, 10, —, —; Skopje 7. 772.3, 2.0, 80, W2, 10, —, —; Kumbor 7. 769.0, 3.0, 40, N5, 0, —, —; Split 7. 770.1, 0.0, 40, NE9, 0, —, —; Rab 7. 778.4, 0.0, 50, N3, 0, —, —.

Temperature: Ljubljana —: -8.0; Maribor 1.0, -8.0; Zagreb 1.0, -4.0; Beograd -2.0, -6.0; Sarajevo -3.0, -7.0; Skopje 2.0, 1.0; Kumbor —, 2.0; Split 4.0, -1.0; Rab —, -3.0.

Avstrijski izvoz lesa v Italijo

Kakor smo že ponovno poročali, je lani v jeseni avstrijski izvoz lesa v Italijo skoro docela zastal. Medtem ko je prejšnje leto Avstrija izvažala v Italijo v jesenskih mesecih 3000 do 4000 vagonov mehkega rezanega lesa, je ta izvoz v oktobru zdrknil nazaj na komaj 79 vagonov in tudi v novembru je Avstrija izvozila v Italijo le 194 vagonov mehkega rezanega lesa (v prejšnjem novembru 3938). Najnovejši podatki za december pa kažejo, da se je v tem mesecu avstrijski izvoz v Italijo zopet dvignil, čeprav seveda še precej zaostaja za lanskimi količinami. V decembru je Avstrija izvozila v Italijo 2799 vagonov mehkega rezanega lesa (v prejšnjem decembru 3789 vagonov). Nadalje je izvozila 241 vagonov okroglega lesa (pr. leto 308), 541 vagonov brusnega lesa (pr. leto 422) in 165 vagonov tesanega lesa.

Zadnje lovsko leto

Posledice početja v nekaterih lovskih revirjih

Niti v hudi zimi 1929 in v zasneženem jesni 1933 ni bila srnjad tako zelo razredčena in uničena kakor v letu 1937. Ker je sopol v veljavno novi lovski zakon z 12letno zakupno dobo, je bilo preteklo leto veljiko jorviše na novo oddanih v zakup. Mnog, zakupniki, ki so prejšnja leta še precej stideli z dvajdo, so, podžgani od novih lovskih nazorov, ki so se širili ustmeno in pisneno, čes da so srnje pač zato, da jih streljamo, in pa iz sebičnih namenov, ker so imeli lovšice zadnje leto v zakupu, (emeljito čistili, kar se je dalo).

Znanj so primeri, da so v nekem lovšiču že sredi poletja pretirali takozvane brakede na ločce, pri tem pa je seveda padala tudi srnjad. Streljali so jo kljub temu, da je to po zakonu zabranjeno, sredi poletja kar s šibrami. Ko je pa potekla zaščitna doba ubogi divjadi, so jo pričeli preganjati s peji in streljati z zrnjem skoraj po vseh lovšičih. Posebno neugodno za ubogo divjad so bile v pretekli jeseni, tako lepe nedelje. Mnogo srn je pregnal zgodnji jesenski sneg z višav v nižje gozdove, kjer so jih lovci sprejeli s svincom. Tako so vneti lovci poleg lastne srnjade, pobili tudi tujo divjad, ki je prišla iz sosednjih lovšic leka; hrano. V lovšičih, kjer je letni stalež srnjadi kakih 10 komadov, so postrelili nad 20 srn in srnjakov. Če si takim Nimrodov kar očital, si dobi odgovor: »Saj smo prej stideli pei leti, — zdaj moramo vendar nekaj ubiti!« Seveda pa so precej podobno delali tudi prejšnja leta. Po 60 in celo po 100 komadov je padlo v ka-

kem večjem lovšiču. Toda to še ni vse. Kdor je imel priliko hoditi okoli lake lovšice, je naletel sleherni leto na okostja smjadi. Makotarla žval se tako počasi razvija kakor rna. Še o božiču ustreljene srne imajo mleko. To je menda najboljši dokaz, kako dolgo doji srna mladino. In tak mladič govoro še ni dosti utrjen in razvit, da bi mogel samostojno prebiti ostrj zimske čas. Če lovec usreji mater srno, je mudi v mnogih primerih izgubljen, zlasti če ne dobi druge srne, ki mu nadomesti mater. Nadalje pa je srna takrat že oplojena. Z enim strelom je uničenih troje ali celo četrto življenje.

Čeprav je nemški zdravnik dr. Mincek-hof, ki je se posebno bavil z življenjem smjadi, ugotovil, da srna kot kratek živča živa nima klimakterija in da lahko povzroča vsako leto do smrti. Pri nas še vedno streljajo samo jalovke. Znak take »kranjske jalovosti« pa ni morda slabotnost živali. Prav nasprotno! Po mnenju marnikategore zelenega moža so jalove vse močne, velike srne, take, ki so gotovo najbolj primerne za dobro, zdravo nasledstvo. Pri takih razmarah se pač ni čuditi, če naša srnjad degenerira in nazaduje rogove naših srnjakov. Cianaše zelene bratovščine se pri vsaki priliki pritožujejo nad divjimi lovci, kar da so ti največje zlo za naša lovšiča, in sodniki jim niso pogodu, ker prenašo strogo kaznijo divje love, zaradi katerih propada lov. Če pa pogledamo zadevo lovstva pod zelenim zagrinjalom (tako imenovane lovške pravice), bomo odkrili še kaj drugega. Divji

lovci, po pravici kaznovani, postrele komaj stotinko one divjadi, ki jo na nelovski način postrele marnikateri drugi lovci. So lovšiča, kjer goje lasniki in zakupniki lovčje divjad že dolga leta. Komaj pa smjad prestopi mejo, kar se zgodi navadno pozimi, ko dobri mejši postrele seveda povsem zakonito.

Strešne muke pretrpi divjad, ujeta v zanke, ki jih nastavljajo divji lovci. Toda kakšna je razlika med rpijenjem divjadi, ki polagoma poginja v zanki divjega lovca, in med mukami žele nearečne živali, ki se z zdrbljenjem kostmi vije v železnih kleščah past organiziranega lovca? Med največje mučitelje živali spadajo lahkomiselneži in trdostrneži, ki streljajo divjad s šibrami. Ne glede na razdaljo in na možnost dobrega strela. Skoraj vsaka e šibrami streljana srnjad je več ali manj ranjena, toda na srnlo pobranih, z zrnjem ustreljenih srn in srnjakov je kaj malo. Večina tako streljane srnjadi beži vsaj po nekaj metrov, nakar jo še živo trgajo psi, vtasi pa pogine zavlečena v neprodorno gščo, kjer konča šele tež par dni kot plen gozdnih roparic in ujed.

Preteklo jesen se je zgodilo na Gorenjskem celo to, da so že na jelenjad pričeli streljati z zrnjem. Uboga divjad je klečala na prve noge, nato pa je v mukah pobegnla dalje. Zgodilo se je, da so lovski psi trgali živi divjadi meso s stegen. Šele ko so ji ranih drob, je poginila. Lovec, ki je bil to povzročil, pa se je pohvalil da je kljub velikim razdajam dosti dobro pogodil. Če se že odraslim ljudem na podlagi obetoječih zakonov ne more prepovedati takšno počenje, naj se mladini strogo prepove, udeleževati se takih prireditev. Niti kot spremljevalci ali pa kot lovski romarji, tako imenovani brakičji, na ne bodo prenašali hudie do puščani v rove.

Dva roparska napada

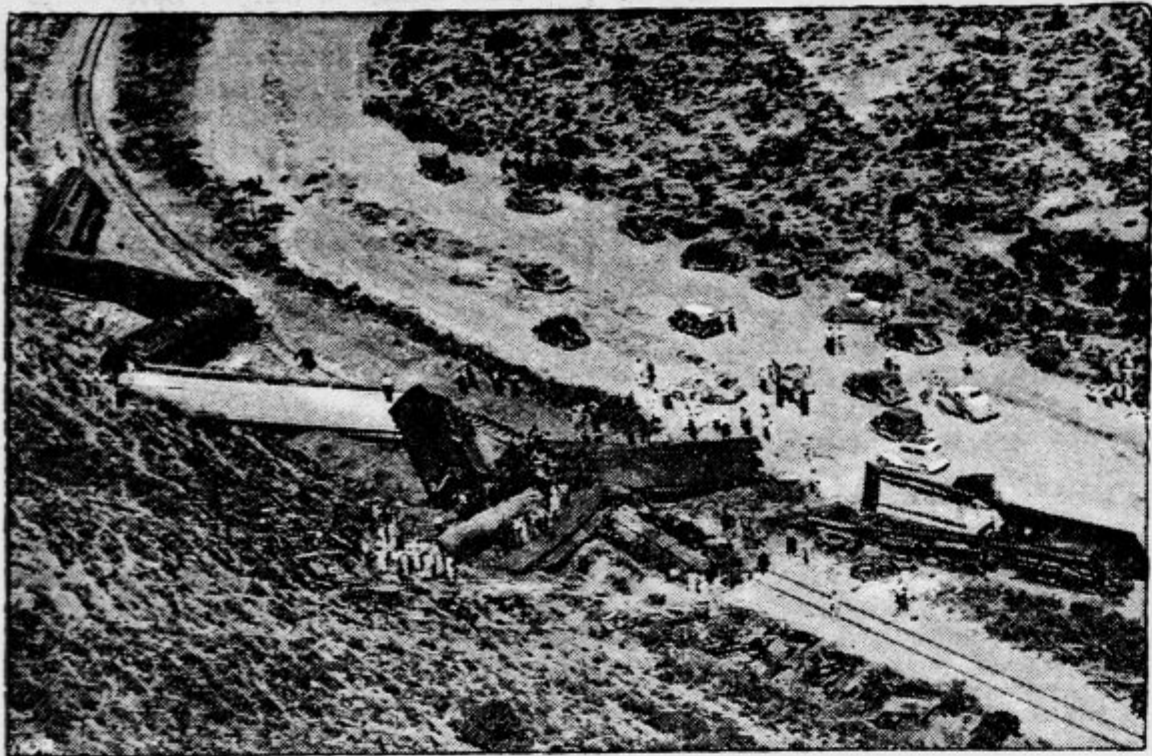
Gornja Radgona, 14. januarja.

Proti polnoči se je vračal domov mizar-ski mojster Ivan Zemljč iz Podgrada pri Gornji Radgoni. Pri sebi je imel večjo vsoto denarja. V bližini posestnika Antona Sukiča v Podgradu, koder vodi banovinska cesta precej samotno, sta ga iz zasade napadla dva neznanca, ki sta bila po obrazu namazana s sajami. Zemljčeva sta vrgla na tla, ga pretelepa ter mu vzela 1.400 Din in kolo, katero pa sta nato, da bi zabrisala sled za seboj, zavrgla nekeje v Muro ter so ga pozneje pri Veržetu pognili iz Reke. Vestnim orožnikom je v kratkem času uspelo izslediti napadalca ter ju vtakniti pod ključ.

Isto noč, okrog pol 3. zjutraj je hotela večja družba maskiranih vtiomiti pri gostilničarju Ivanu Kukovcu v Lomazoših, kjer je gostilničar ležal bolan v postelji, negovala pa ga je hčerka. Vtiomilci so sprva obojna vrata od zunanje strani oblozili s hlodi in zavezali, da bi na ta način preprečili beg iz hiše, nato pa so začeli odstranjevati železni križ pri stranskem oknu, skozi katero so začeli lesti v hišo. Na kile boinega očeta je hčerka začela skozi odprto okno kličati na pomoč, kar je odgnalo drzne vtiomilce, čim so začeli prihajati sosede. Za vtiomilci za enkrat ni sledu.

Kupuj domače blago!

Železniška nesreča v Afriki

V Južni Afriki se je primerila kratko pred božičem huda železniška nesreča. Neki vlak, ki je vozil izletnike na progi Port Elisabeth—Kapsko mesto, se je pri nekem ovinku iztril. Šest potnikov je bilo ubitih, več pa ranjenih.

Lepe plače v Ameriki

Srečni Hearst, nekoliko manj srečni filmski ljubljenci

Washingtonskemu kongresu (narodni zbornici) je finančno ministrstvo predložilo seznam oseb, ki so prejemale 1935. v Ameriki najvišje plače. Pri tem so upoštevali le plače od 1500 dolarjev dalje in gre za gole plače ter nagrade in provizije, ki so zvezane z njimi, ne pa za dohodke iz drugih virov.

Najvišjo plačo v Ameriki je imel v omenjenem letu William Randolph Hearst, časopisni založnik, ki je prejel 500.000 dolarjev. Sledila mu je filmska igralka Mae West s 480.833 dolarji. Med prvimi deseti imeni stoji ime še neke druge filmske igralkice, in sicer Marlene Dietrichove s 386.000 dolarji. Najvišje plačani igralec je Bing Crosby s 318.907 dolarji. Pokojni

Will Rogers je prejel predlansko leto 258.000 dolarjev plače, Fred Astaire 127.875 dolarjev, Ginger Rogersova 74.483 dolarjev, Katarina Hepburnova 121.572 dolarjev. Malo umljivo je, kako sta mogla dva igralca, ki sta videti po imenih tako neločljiva, Laurel in Hardy, dobivati tako različne plače: prvi se ponaša namreč s plačo 156.266 dolarjev, drugi pa «samo» s 85.316 dolarji.

Med knežjimi plačami, ki jih prejema vodje industrije, je plača Alfreda Sloana ml., predsednika General Motors, ki znaša 374.505 dolarjev, in plača Williama Knudsen, podpredsednika iste družbe, ki znaša 325.869 dolarjev. Miller, predsednik Woolworthove družbe, je prejel 309.880 dolarjev.

Specialistka za kričanje

Poklic, ki dobro nese in tudi koristi zdravju

V nekaterih newyorskkih gledališčih, ki predvajajo predvsem grozotne komade v slogu parškega Grand Guignola imajo avganžirane igralce in igralkice za prav posebne vloge. Njih naloga obstoji namreč v tem, da v primernem trenutku za odrom glasno kričijo.

Bivša igralka Phyllis Bojce je pri tem pokazala poseben talent in je poslala nekakšno zvezdo v tej igralski stroki. Vsak teden dobiva po 25 dolarjev stalne plače. V gledaliških krogih velja za virtuozinjo svoje stroke. Pri grozotnih prizorih posnema krike strahu tako naravno, da odbiva poslušalce mrščevica.

Pred raskim je dejala časnikarjem, da so njene vloge najlepše, kar si jih moremo misliti. Čeprav je dolžna zakrčiti samo enkrat ves večer na ta način, postavlja to na njene živce posebne zahteve. Zanimivo je, da se kažejo učinki tega poklica tudi na telesni teži. Ko je grozotna Phyllis začela svojo «kariero», je tehtala samo 44 kg, danes je

težka nad 70 kg. Iz tega bi človek sklepal, da — če živi trpijo — pri tem poklicu telesu vendarle ni tako hudo.

Ljubke plesalke

Skupina tako zvanih Halton-girls, ki razveseljujejo Američane

Revolver se je sprožil sam od sebe

Konec senzacionalne afere v londonski družbi — Hčer lady Mullensove je zadel možganska kap

L. 1932. je stala ga. Elvira Dolores Barneyeva pred londonskimi sodniki. Obtožili so jo umora Thomasa Williama Scotta Stephena. Ker je bila hči sira Johna in lady Mullensove in je spadala med najbolj znane osebnosti londonske družbe, je kaj odlično občinstvo napolnilo galerijo razpravne dvorane. Ta razprava je bila prava senzacija. Dva tedna po tšepenovni smrti so aretirali Barneyevo, ki je bila njegova prijateljica. Ko so jo aretirali, je bila v svojem stanovanju in ni kazala, da kaj sluti.

Pri sodiščem jo je zagovarjal nihče drugi n go pravnik sir Patrick Hastings. Med procesom, ki je trajal tri dni, so prišle na dan dramatične podrobnosti o nočnem živ-

ljenju v Mayfairu, ki so bile široki javnosti popolnoma neznan. Barneyeva je priznala, da je Stephena zelo ljubila, čeprav je bil dosti mlajši od nje. On pa je igral z njenim denarjem, čeprav se je temu upirala. Zgodovinarja se je s tem, da se je s Stephenom borila za revolver, ki ga je držal v rokah. Pri tem se je sprožil strel in ga na ubil. Da bi ga sama umorila, je odločno zanikala.

Sodišče jo je oprostilo in je odšla na delo, da bi se izognila vsem družabnim neprilikam. Toda mir podeželskega življenja je ni dolgo držal. Njeni živci so zahtevali trušča nočnih lokalov in užitek družabnega življenja. Tako se je spet vrnila v Mayfair, imenovala pa se je oficijelno »ga. Edith Ashleyeva« in samo njeni najužij prijatelj, ki so smeli klicati s pravim imenom. Pred letom dni je pripovedovala povsod, da se bo poročila z nekim mladim angleškim igralcem, s katerim so jo često videvali. Toda prav tako hitro, kakor se je ta strast v njej zbudila, je ugasnila. Potem so videli Ashleyevo oziroma Barneyevo večkrat v družbi nekega mladega francoskega ljubitelja arheologije, Jeana Cadyja. Pred nekim časom se je širila po Londonu govorica, da se bo za božič poročila z njim v Parizu. Res je odpotovala nekoliko dni prej v francosko prestolnico. Bila ni že davno več tako lepa kakor nekoč, temveč bolj podobna debelušni, izživet tridesetletnici z barvanimi lasmi. Na božični večer je prišla h Cadyju, ki je bil povabil več oseb na večerjo k sebi. Ves večer je bila zelo nemirna in je tožila, da ji ni dobro. Vendar je odšla z družbo v neki nočni lokal na Montmartru, nato se je dala spremeniti v svoj hotel. Naslednji dan so vdrli v njeno spalnico, ker se ni bila oglašila. Našli so jo še oblečeno ob robu postelje, mrtvo. Zdravnik je ugotovil, da jo je zadela možganska kap — zavoljo preobilice alkohola.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Princesa Julijana rahlo obolela

Kakor poročajo iz Krynice na Poljskem, se je holandska prestolonaslednica princesa Julijana kmalu po prihodu v to zimsko zdravilišče prehladila in mora ležati v postelji. Njen soprog je odšel sam na smučarski izlet.

Incognito novoporočencev se ni dal dolgo čuvati, zato je poljska vlada sklenila visoko gostjo pozdraviti po svojem zastopniku. Ministrski svetnik Zaleski je nesel v Krynico velik šop cvetja ter ga izročil princesi kot darilo varšavske vlade. Princesa se je prebivalstvu v Krynici močno priljubila posebej zaradi tega, ker skuša tu in tam uporabljati poljske besede. Tako je te dni pozdravila skupino fotografov, ki so prežali nanjo, z besedami: »Nie fotografować!«

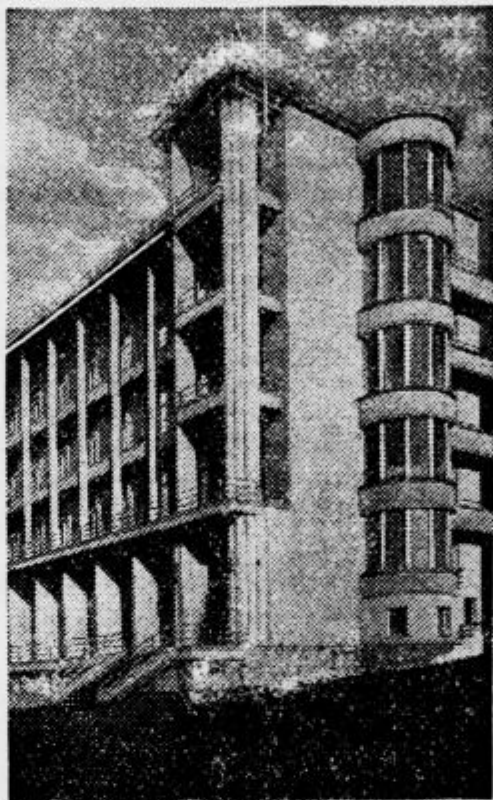
MEDICINSKI IZREKI

Nismo še natančno določili, pri kateri stopnji duševne disharmonije se pričinja blaznost. (Feuchtersleben).

Odpor, na katerega naleti vse novo, dokazuje moč starega. (Lothar Sachs).

Ljubezni, kašlja in dima ne moremo do to skrivati. (Benjamin Franklin).

Hotel „Patria“ v Krynici

kjer preživljata medene tedne po svoji poroki holandska princesa Julijana in njen soprog princ Lippe-Biesterfeld. Hotel je last poljskega tenorista Jana Kiepure

Francois Poncet pri Hitlerju

Francoski poslanik v Berlinu Francois Poncet v razgovoru s kancelarjem Hitlerjem o priliki splošnega diplomatskega poseta v Berlinu. Na tem sestanku je Hitler zagotovil francoskemu poslaniku, da nima Nemčija v Španiji in Maroku nobenih teritorialnih aspiracij

Tudi kamni obolijo

Rudnine kot žrtve bakterij — Lišaji na kamenju v Indiji

Niso samo ljudje, živali in rastline žrtve bakterij, tudi rudnine, ki so stoletja in tisočletja kljubovale najhujšim vremenom, lahko postanejo njih žrtev. Angleški vladni zavod za industrijske in znanstvene raz-

iskave je proučeval podrobneje ta problem.

Povod za to so dala nenavadna lišajna obolenja kamnov v Indiji, ki so imela za posledico verske nemire. Nadalje je potrebno vedeti o takšnih stvareh nekaj tudi zavoljo ohranitev starih zgodovinskih poslopij in spomenikov, ki jim takšna obolenja pretijo s pogubo.

V ta namen je zavod izbral posebno komisijo, ki je po dolgem proučevanju prišla do zaključka, da sicer še ni gotovo, ali bakterije v resnici napadajo kamne, vendar pa je to zelo verjetno. Neke bakterije so namreč namestile na kamenite ploške in so jih tako izolirali, da niso mogle priti v zvezo z nobeno organsko snovjo. Navzlic temu so bakterije izredno dobro uspevale in so se živahno množile. Iz tega je komisija sklepala, da odjemljejo ti mikrokro-organizmi rudninam zadnje sledove organskih spojin, ki niso vidne niti človeškemu očem. S tem kamen mehanično poškodujejo. Po drugi strani pa napadajo brzkone neposredno tudi substanco rudnine, saj bi s samimi neznatnimi količinami organskih snovi ne mogle uspevati in se razmnoževati.

Obisk v Rimu in Španiji

Pruski min. predsednik general Göring, eden najožjih sodelavcev kancelarja Hitlerja, se muhi trenutno v Rimu. Baje bo od tam odpotoval v Španijo h generalu Franco

ANEKDOTA

Charlie Chaplin je nekoč kot šolarček razbil izložbeno šipo in začel bežati. Trgovci pa za njim in ga je ujel. »Nepridiprav, je vzkliknil mož, »razbil si šipo. Ali ne veš, da jo moraš plačati?« — »Seveda, saj zato tečem domov po denar, je dejal Charlie.

VSAK DAN ENA

škot (pri telefonu): »Ne, ne, hvala za vašo ljubezljivo ponudbo, mislim pa, da to pot ne bomo naročili nobene preproge. Vzorcev menda itak ne zahtevate nazaj?« (»Punch«)

Predpustna zabava na Japonskem

Delavske organizacije na Japonskem so priredile nedavno obhod po Tokiju. Pri tem obhodu so nosili v sprejodu karikirana obličja japonskih državljanov

